

SPORAZUM

IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I HAŠEMITSKE KRALJEVINE JORDAN O RECIPROČNOM UNAPREĐENJU I ZAŠTITI INVESTICIJA

Bosna i Hercegovina i Hašemitska Kraljevina Jordan, u daljnjem tekstu: "Ugovorne strane";

U želji da promovišu jaču međusobnu ekonomsku saradnju, u odnosu na investicije izvršene od strane investitora jedne Ugovorne strane na teritoriji druge Ugovorne strane;

Uvidjevši da će sporazum o tretmanu odobrenom za te investicije stimulisati protok privatnog kapitala i ekonomski razvoj Ugovornih strana;

Svjesne da će stabilni okvir za investicije maksimizirati efektivno korištenje ekonomskih resursa i poboljšati životne standarde;

Odlučne da zaključe Sporazum o unapređenju i recipročnoj zaštiti investicija;

Sporazumjele su se kako slijedi:

Član 1.

Definicije

U svrhe ovog Sporazuma:

1. Izraz "investicija" označava svaku vrstu sredstava investiranih od strane investitora jedne Ugovorne strane na teritoriji druge Ugovorne strane u skladu sa njenim zakonima i propisima i uključivaće posebno, mada ne isključivo:

- a) pokretnu i nepokretnu imovinu, kao i bilo koja druga prava kao što su hipoteke, založna prava, jemstva, plodouživanje i slična prava;
- b) dionice, udjele, obveznice i drugi oblici učešća u kompanijama;
- c) potraživanja novca i potraživanja izvršenja;
- d) prava intelektualne i industrijske svojine kao što je definisano multilateralnim sporazumima zaključenim pod pokroviteljstvom Svjetske organizacije za intelektualnu svojinu, uključujući, ali ne ograničavajući se na autorska prava i njima srodna prava, prava industrijske svojine, trgovinske marke, patente, industrijske dizajne i tehničke procese, prava u raznim industrijskim pogonima, *know-how*, trgovinske tajne, trgovinska imena i *goodwill*;
- e) prava učestvovanja u ekonomskim i komercijalnim aktivnostima datim zakonom ili po osnovu ugovora, uključujući koncesije za istraživanje, uzgajanje, ekstrakciju ili eksploataciju prirodnih resursa.

Bilo koja promjena oblika u kojem su sredstva investirana ili reinvestirana neće uticati na njihov karakter kao investicije, pod uslovom da takva promjena nije u suprotnosti sa odobrenjima datim, ako ih ima, u odnosu na prvobitno investirana sredstva.

2. Izraz "investitor" označava:

a) u odnosu na Hašemitsku Kraljevinu Jordan:

(i) fizičko lice, državljanin Hašemitske Kraljevine Jordan koje vrši investiciju na teritoriji Bosne i Hercegovine;

(ii) pravno lice osnovano, konstituisano ili na drugi način propisno organizovano u skladu sa zakonima i propisima Hašemitske Kraljevine Jordan, koje ima svoje sjedište ili vrši stvarnu poslovnu aktivnost na teritoriji Hašemitske Kraljevine Jordan i vrši investiciju na teritoriji Bosne i Hercegovine.

b) u odnosu na Bosnu i Hercegovinu:

(i) fizičko lice koje uživa status državljanina Bosne i Hercegovine prema zakonu na snazi u Bosni i Hercegovini, ako to lice ima prebivalište ili glavno mjesto poslovanja u Bosni i Hercegovini;

(ii) pravno lice osnovano u skladu sa zakonima na snazi u Bosni i Hercegovini, koje ima registrovano sjedište, centralnu upravu ili glavno mjesto poslovanja na teritoriji Bosne i Hercegovine.

3. Izraz "prihod" označava dohodak dobiven od investicije i uključuje posebno, mada ne isključivo, profite, dividende, kamate, prihode od kapitala, rojalitete i licencne naknade i druge naknade.

4. Izraz "bez odlaganja" označava takav period koji je normalno potreban da se obave potrebne formalnosti za transfer plaćanja. Ovaj period će početi na dan podnošenja zahtjeva za transfer i ne smije ni u kom slučaju prelaziti jedan mjesec.

5. Izraz "slobodno konvertibilna valuta" označava bilo koju valutu koju Međunarodni monetarni fond odredi, s vremena na vrijeme, kao slobodno korištenu valutu u skladu sa članovima Sporazuma o međunarodnom monetarnom fondu i njegovim amandmanima.

6. Izraz "teritorija" označava:

a) U odnosu na Hašemitsku Kraljevinu Jordan: kopnenu teritoriju Hašemitske Kraljevine Jordan, kao i sve pomorske oblasti čija je granica do vanjske granice teritorijalnog mora, uključujući morsko dno i podzemlje, nad kojim Hašemitska Kraljevina Jordan vrši, u skladu sa međunarodnim pravom, suverena prava i jurisdikciju.

b) U odnosu na Bosnu i Hercegovinu: svu kopnenu teritoriju Bosne i Hercegovine, njeno teritorijalno more, svu površinu, podzemlje i vazdušni prostor iznad, uključujući bilo koju pomorsku oblast smještenu iza teritorijalnog mora Bosne i Hercegovine, koja jeste ili može u budućnosti biti, prema zakonu Bosne i Hercegovine, a saglasno međunarodnom pravu, označena kao područje unutar kojeg Bosna i Hercegovina može vršiti prava u odnosu na morsko dno i podzemlje i prirodne resurse.

Član 2.

Unapređenje i dopuštanje investicija

1. Svaka Ugovorna strana ohrabruće i stvarati povoljne uslove za investitore druge Ugovorne strane da vrše investicije na njenoj teritoriji i dopustiće takve investicije u skladu sa svojim zakonima i propisima.

2. U svrhu ohrabriranja protoka zajedničkih investicija, svaka Ugovorna strana će nastojati da informiše drugu Ugovornu stranu, na zahtjev bilo koje od Ugovornih strana, o mogućnostima investiranja na njenoj teritoriji.

3. Svaka Ugovorna strana će, kada je to neophodno, u skladu sa svojim zakonima i propisima, bez odlaganja, izdati potrebne dozvole koje su u vezi sa aktivnostima konsultanata ili eksperata angažovanih od strane investitora druge Ugovorne strane.

4. Svaka Ugovorna strana će, u skladu sa svojim zakonima i propisima koji se odnose na ulazak, boravak i rad fizičkih osoba, u dobroj vjeri ispitati i propisno razmotriti, bez obzira na državljanstvo, zahtjeve glavnog osoblja, uključujući vrhunsko rukovodno i tehničko osoblje zaposleno po osnovu investicija na njenoj teritoriji, za ulazak, privremeni boravak i rad na svojoj teritoriji. Bliskim članovima porodice takvog glavnog osoblja će također biti odobren sličan tretman u pogledu ulaska i privremenog boravka u Ugovornoj strani koja je domaćin.

Član 3.

Zaštita investicija

1. Svaka Ugovorna strana će, na svojoj teritoriji, pružiti punu zaštitu i sigurnost investicijama i prihodima investitora druge Ugovorne strane. Ni jedna Ugovorna strana neće, nerazumnim ili diskriminatorским mjerama, ometati razvoj, upravljanje, održavanje, korišćenje, uživanje, proširivanje, prodaju i, ukoliko se desi, likvidaciju takve investicije.
2. Investicijama ili prihodima investitora bilo koje Ugovorne strane na teritoriji druge Ugovorne strane, biće odobren pravičan i jednak tretman u skladu sa međunarodnim pravom.

Član 4.

Nacionalni tretman i tretman najpovlašćenije nacije

1. Ni jedna Ugovorna strana neće, na svojoj teritoriji, odobriti investicijama i prihodima investitora druge Ugovorne strane, tretman manje povoljan od onog koji odobrava investicijama i prihodima svojih vlastitih investitora ili investicijama i prihodima investitora bilo koje treće države, zavisno od toga koji je povoljniji za odnosne investitore.
2. Ni jedna Ugovorna strana neće, na svojoj teritoriji, odobriti investitorima druge Ugovorne strane, s obzirom na njihovo sticanje, proširivanje, djelovanje, upravljanje, održavanje, uživanje, korišćenje, prodaju ili raspolaganje njihovim investicijama, tretman koji je manje povoljan od onog koji ona odobrava svojim vlastitim investitorima ili investitorima bilo koje treće države, zavisno od toga koji je povoljniji za odnosne investitore.
3. Svaka Ugovorna strana će, investitorima druge Ugovorne strane i njihovim investicijama i prihodima, odobriti povoljniji od tretmana navedenih u stavu 1. i stavu 2. ovog člana, zavisno od toga koji je povoljniji za investitore ili investicije i prihode.
4. Ni jedna Ugovorna strana neće, na svojoj teritoriji, nametnuti obavezujuće mjere investicijama investitora druge Ugovorne strane, koje se odnose na kupovinu materijala, sredstava za proizvodnju, postupak proizvodnje, transport, marketing njenih proizvoda ili slične naredbe koje imaju nerazumne ili diskriminatorске efekte.
5. Odredbe stavova 1. i 2. ovog člana neće biti sačinjene tako da obavezuju jednu Ugovornu stranu da na investitore druge Ugovorne strane proširi korist bilo kojeg tretmana, prednosti ili povlastice koju je prva Ugovorna strana odobrila po osnovu:
 - a) bilo koje postojeće ili buduće carinske unije, ekonomske unije, područja slobodne trgovine ili sličnog međunarodnog sporazuma u kojem je Ugovorna strana Strana ili to može postati u budućnosti;
 - b) bilo kojeg međunarodnog sporazuma ili aranžmana, koji se u cijelosti ili većim dijelom odnosi na oporezivanje.

Član 5.

Eksproprijacija

1. Ugovorna strana neće eksproprijisati ili nacionalizovati, direktno ili indirektno, na svojoj teritoriji, investiciju investitora druge Ugovorne strane, ili preduzeti bilo kakvu mjeru ili mjere koje imaju jednak efekat (u daljnjem tekstu: "eksproprijacija") izuzev:
 - a) u svrhu koja je u javnom interesu,

- b) na nediskriminatorskoj osnovi,
 - c) u skladu sa propisnim pravnim postupkom, i
 - d) popraćenu plaćanjem brze, adekvatne i efektivne kompenzacije.
2. Kompenzacija će biti plaćena bez odlaganja.
 3. Kompenzacija će predstavljati pravičnu tržišnu vrijednost eksproprijisane investicije neposredno prije nego je eksproprijacija nastala. Na pravičnu tržišnu vrijednost neće uticati bilo kakva promjena u vrijednosti koja je nastala zato što je eksproprijacija postala ranije javno poznata.
 4. Kompenzacija će biti potpuno ostvariva i slobodno prenosiva.
 5. Investitor jedne Ugovorne strane, pogođen eksproprijacijom koju je izvršila druga Ugovorna strana, imaće pravo na hitno preispitivanje svog postupka, uključujući vrednovanje njegove investicije i plaćanje kompenzacije, u skladu sa odredbama ovog člana, a od strane sudskog organa ili sličnog nadležnog i nezavisnog organa druge Ugovorne strane.

Član 6.

Kompenzacija za štete ili gubitke

1. Ako investicije izvršene od strane investitora bilo koje Ugovorne strane trpe gubitke i štete, zbog rata ili drugog oružanog sukoba, građanskih nemira, državnog vanrednog stanja, revolucije, nereda ili sličnog događaja na teritoriji druge Ugovorne strane, biće im od strane druge Ugovorne strane odobren tretman, u pogledu restitucije, obeštećenja, kompenzacije ili drugog rješenja, ne manje povoljan od tretmana koji ta druga Ugovorna strana odobrava svojim vlastitim investitorima ili investitorima bilo koje treće države, zavisno od toga koji je povoljniji za odnosne investitore.
2. Bez štete po stav 1. ovog člana, investitori jedne Ugovorne strane koji, u bilo kom od slučajeva koji su navedeni u tom stavu, trpi štetu ili gubitak na teritoriji druge Ugovorne strane koji proizilaze iz:
 - a) rekvizicije njegove imovine ili njenog dijela od strane njihovih snaga ili vlasti;
 - b) uništenja njegove imovine ili njenog dijela od strane njihovih snaga ili vlasti, koja nije uzrokovana borbenom akcijom ili nije bila zahtijevana potrebom situacije,

biće odobrena hitna, adekvatna i efektivna kompenzacija ili restitucija za štetu ili gubitak koji je pretrpjela tokom perioda rekvizicije kao rezultat uništenja njihove imovine. Proizašla plaćanja biće izvršena u slobodno konvertibilnoj valuti i slobodno prenosiva bez odlaganja.

Član 7.

Transferi

1. Svaka Ugovorna strana gasrantuje da će sva plaćanja koja se odnose na neku investiciju na njenoj teritoriji izvršenu od strane investitora druge Ugovorne strane, biti slobodno prenosiva u i iz svoje teritorije bez odlaganja. Takvi transferi će uključivati posebno, mada ne isključivo:
 - a) početni kapital i dodatne iznose potrebne za održavanje i povećanje investicije;
 - b) prihode;
 - c) plaćanja izvršena po ugovoru uključujući i ugovore o zajmu;

- d) prihode od potpune ili djelimične prodaje ili likvidacije investicije;
- e) plaćanja kompenzacija po članovima 5., 6. i 8. ovog Sporazuma;
- f) plaćanja dobijena na osnovu riješenog investicionog spora;
- g) zarade i druge naknade osoblja angažovanog iz inostranstva u vezi sa investicijom.

2. Svaka Ugovorna strana će osigurati da transferi iz stava 1. ovog člana budu izvršeni u slobodno konvertibilnoj valuti, po tržišnom deviznom kursu koji se primjenjuje na datum transfera i bez nepotrebnog odlaganja.

3. Svaka Ugovorna strana će osigurati da, kamata obračunata po LIBOR stopi zajedno sa kompenzacijom za period koji počinje od nastanka događaja iz članova 5., 6. i 8. do datuma transfera plaćanja i plaćanja, bude izvršena u skladu sa odredbama stavova 1. i 2. ovog člana.

4. Svaka Ugovorna strana će odobriti transferima investitora druge Ugovorne strane tretman ne manje povoljan od tretmana koji odobrava transferima investitora bilo koje treće države.

Član 8.

Subrogacija

1. Ako jedna Ugovorna strana ili agencija koju je ona odredila (u svrhe ovog člana: "prva Ugovorna strana") izvrši plaćanje po osnovu odštete od nekomercijalnih rizika datu u odnosu na investiciju na teritoriji druge Ugovorne strane (u svrhe ovog člana: "druga Ugovorna strana"), druga Ugovorna strana će priznati:

- a) prenos u korist prve Ugovorne strane po osnovu zakona ili legalne transakcije svih prava i potraživanja oštećene strane; i
- b) da je prva Ugovorna strana ovlašćena da vrši ista prava i da ostvaruje ista potraživanja po osnovu subrogacije, do iste mjere do koje je to imala oštećena strana i da će preuzeti obaveze koje se odnose na investiciju.

2. Prva Ugovorna strana će biti ovlašćena u svim okolnostima na:

- a) isti tretman u pogledu na tako nastala prava, potraživanja i obaveze, kao i oštećeni investitor, a po osnovu prenosa; i
- b) sva plaćanja dobivena po osnovu tih prava i potraživanja;

na koja je oštećena strana bila ovlašćena da prima po ovom Sporazumu, po osnovu odnosne investicije i prihoda koji se na nju odnose.

Član 9.

Primjena drugih pravila

1. Ako odredbe zakona bilo koje Ugovorne strane ili međunarodne obaveze, koje postoje ili koje će se kasnije ustanoviti između Ugovornih strana kao dodatak sadašnjem Sporazumu, sadrže pravila, bilo opšta ili posebna, koja investicijama investitora druge Ugovorne strane daju povoljniji tretman od onog koji je predviđen sadašnjim Sporazumom, takva pravila će, do mjere do koje su povoljnija, imati prednost nad sadašnjim sporazumom.

2. Svaka Ugovorna strana će poštivati svaku obavezu koja bi mogla biti preuzeta ugovorom prema investitoru druge Ugovorne strane koja se odnosi na investiciju koju je ona odobrila na svojoj teritoriji.

Član 10.

Rješavanje sporova između Ugovorne strane i investitora druge Ugovorne strane

1. Bilo koji investicioni spor između jedne Ugovorne strane i investitora druge Ugovorne strane rješavaće se putem pregovora.
2. Ako se takav spor ne može riješiti na način iz stava 1. ovog člana u roku od šest (6) mjeseci od datuma pisane obavijesti, spor će se na zahtjev investitora rješavati na slijedeći način:
 - a) pred nadležnim sudom Ugovorne strane, ili
 - b) pomirenjem ili arbitražom pred Međunarodnim centrom za rješavanje investicionih sporova (ICSID), ustanovljenom prema Konvenciji o rješavanju investicionih sporova između država i državljana drugih država, otvorenoj za potpisivanje u Njashingtonu D.C. 18. marta 1965. godine (u daljnjem tekstu: "Konvencija"). U slučaju arbitraže, svaka Ugovorna strana, ovim Sporazumom neopozivo daje saglasnost unaprijed, čak i u slučaju nepostojanja posebnog sporazuma o arbitraži između Ugovorne strane i investitora, da će podnijeti svaki takav spor ovom Centru. Ova saglasnost podrazumijeva odricanje od zahtjeva da se iscrpe unutrašnji administrativni ili sudski pravni lijekovi; ili
 - c) arbitražom pred tri arbitra u skladu sa Arbitražnim pravilima Komisije Ujedinjenih nacija za međunarodno trgovinsko pravo (UNCITRAL), kako je amandirano zadnjim amandmanom prihvaćenim od strane obje Ugovorne strane u vrijeme kada je podnesen zahtjev za iniciranje arbitražne procedure. U slučaju arbitraže, svaka Ugovorna strana, ovim Sporazumom neopozivo daje saglasnost unaprijed, čak i u slučaju nepostojanja posebnog sporazuma o arbitraži između Ugovorne strane i investitora, da će podnijeti svaki takav spor gore navedenom tribunalu; ili
 - d) pred arbitražom u skladu sa Pravilima arbitraže Međunarodne trgovinske komore (ICC).
3. Arbitražna odluka će biti konačna i obavezujuća; biće izvršena u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom; svaka Ugovorna strana će osigurati priznavanje i provođenje arbitražne odluke u skladu sa svojim relevantnim zakonima i propisima.
4. Ugovorna strana, koja je strana u sporu, neće se na bilo kojem stepenu postupka pomirenja ili arbitražnog postupka ili izvršavanja odluke, pozivati u vidu prigovora da je investitor, koji je druga strana u sporu, dobio odštetu po osnovu garancije koja se podnosi na sve ili dio njegovih gubitaka.
5. Investitor koji je podnio spor pred nacionalni sud u skladu sa stavom 2 a) ovog člana ili pred jedan od arbitražnih tribunala navedenih u stavu 2 b) do d), neće imati pravo da nastavi voditi spor za svoj slučaj na bilo kom drugom sudu ili tribunalu. Izbor suda ili arbitražnog tribunala investitora je konačan i obavezujući.

Član 11.

Rješavanje sporova između Ugovornih strana

1. Sporovi između Ugovornih strana u vezi sa tumačenjem ili primjenom ovog Sporazuma biće, ako je to moguće, rješavani putem pregovora.
2. Ako se spor ne može riješiti na način iz stava 1. ovog člana u roku od šest mjeseci, spor će na zahtjev bilo koje Ugovorne strane biti podnesen arbitražnom tribunalu.
3. Takav arbitražni tribunal će biti konstituisan *ad hoc* na slijedeći način: svaka Ugovorna strana će imenovati po jednog arbitra a ta dva arbitra će zatim izabrati državljanina treće države za svog predsjedavajućeg. Ovi arbitri će biti imenovani u roku od dva (2) mjeseca od datuma kada je jedna Ugovorna strana informisala drugu Ugovornu stranu, o svojoj namjeri da spor podnese arbitražnom tribunalu, čiji će predsjedavajući biti imenovan u roku od naredna dva (2) mjeseca.

4. Ako periodi određeni u stavu 3. ovog člana nisu ispoštovani, bilo koja od Ugovornih strana može, u nedostatku bilo kakvih relevantnih aranžmana, pozvati predsjednika Međunarodnog suda pravde da izvrši potrebna imenovanja. Ako je predsjednik Međunarodnog suda pravde državljanin bilo koje od Ugovornih strana ili je na neki drugi način spriječen da obavi navedenu funkciju, potpredsjednik ili u slučaju njegove spriječenosti, slijedeći po funkciji član Međunarodnog suda pravde, biće pozvan da pod istim uslovima izvrši potrebna imenovanja.

5. Tribunal će odrediti svoja vlastita pravila postupka.

6. Arbitražni tribunal će donijeti svoju odluku na osnovama ovog Sporazuma i u skladu sa pravilima međunarodnog prava. On će donositi svoje odluke većinom glasova; odluka će biti konačna i obavezujuća.

7. Svaka Ugovorna strana će snositi troškove svog sopstvenog člana i svog legalnog predstavljanja u arbitražnom procesu; troškove predsjedavajućeg i ostale troškove obe Ugovorne strane će snositi u jednakim dijelovima. Tribunal može, međutim, u svojoj odluci odrediti drugačiju raspodjelu troškova.

Član 12.

Primjena Sporazuma

Ovaj Sporazum će se primjenjivati na investicije izvršene prije ili poslije stupanja na snagu ovog Sporazuma, ali se neće primjenjivati na bilo koji investicioni spor koji je mogao nastati prije njegovog stupanja na snagu.

Član 13.

Stupanje na snagu, trajanje i otkazivanje

1. Ovaj Sporazum stupiće na snagu na datum prijema zadnje od dvije notifikacije kojom bilo koja od Ugovornih strana, putem diplomatskih kanala, obavještava drugu Ugovornu stranu da su njeni interni zakonski zahtjevi za stupanje na snagu ovog Sporazuma, ispunjeni.

2. Ovaj Sporazum ostaće na snazi za period od deset (10) godina i nastaviće i dalje da važi za period od slijedećih deset (10) godine ukoliko, jednu godinu prije isteka početnog ili slijedećeg perioda, bilo koja od Ugovornih strana ne obavijesti drugu Ugovornu stranu o svojoj namjeri da otkaže Sporazum. U tom slučaju, obavijest o otkazivanju postat će efektivna sa istekom tekućeg perioda od deset (10) godina.

3. U odnosu na investicije izvršene prije datuma na koji je obavijest o otkazivanju ovog Sporazuma postala efektivna, odredbe ovog Sporazuma ostaće i dalje efektivne za period od deset (10) godina od datuma otkazivanja ovog Sporazuma.

U potvrdu ovoga, dolje navedeni potpisnici, propisno ovlašteni, potpisali su ovaj Sporazum.

Potpisano u Amanu dana 02. jula 2006. godine u duplikatu, na bosanskom/hrvatskom/srpskom, arapskom i engleskom jeziku, pri čemu su svi originali jednako autentični. U slučaju razlike u tumačenju, biće važeći tekst na engleskom jeziku.

Za Bosnu i Hercegovinu **Slobodan Ećimović**

Za Hašemitsku Kraljevinu Jordan **Sharif Ali Zu'bi**